

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O položnji.

Veliko vprašanje, kedaj se začne ruska vojska, stavlja se in ne nahaja gotovega odgovora niti denes. Iz Berlina, se poroča, da tam biva zdaj najslovesnejši ruski diplomat Ignatiev; menda skuša popolno zagotovilo dobiti, da bode Nemčija vzdrževala in pospeševala neutralnost. Ali pride Ignatiev potem tudi na Dunaj, da pridobi Avstrijo za sodelovanje, ali je to uže vse opravljeno ob priliki njegovega zadnjega bivanja na Dunaji pri nadvojvodi Albrechtu in družih višjih glavah, to nij izvestno.

Berlinska „National Zeitung“ sicer trdi, da iz dobrega vira čuje (po strani daje razumeti, da od Ignatieva), da je v Peterburgu več tacega mnenja, ki misli, da si Turčija ne bode upala z orožjem določiti iskati, temuč da se bode udala v vse koncesije, katere se terjajo od nje. Salisbury je Turkom zadnje upanje podrl, da bi dobili kje zavezniške. Vendar uže „Nat. Ztg.“ ob enem pristavlja, da njen vir sam sebe oporeka, ko pravi, potem: To se ve, da so razmere v Carigradu take, da se ne more nič gotovega računati nanje. Rusija bode, če bode mogoče, izognila se vojski; a če bode treba v vojsko iti, pojde in bode vojevala z energijo. Od družih vlasti upa Rusija dobrohotno neutralizirati.

Sicer pa ob istem dnevi, ko prihaja iz Berlina tu spredaj omenjeni telegram, govori drugi oficijozni iz Peterburga, da nij res, ka bi Rusija nameravala posebej in na svojo

roko s Turčijo pogoditi se. Kaj pomenja ta oporék, ali morda oméče celo poročanje „Nat. Ztg.“, to nij jasno. Vendar je jasen drug telegram, tudi od 6. marca iz Peterburga, da vladni ruski list „Inv.“ objavlja carsk ukaz od 3. t. m. da naj se iz ruske vojske, ki je razpostavljena v Peterburgu, Vilni, Varšavi in Moskvi, nareja osem novih vojniških oddelkov in en grenadirski kor. Čemu bi bila ta nova organizacija nove večje vojske, če bi Rusija ne bila preverjena, da do vojske pride? To organiziranje stane milijone in Rusija je uže z južno prusko armado milijone žrtvovala. Da bi jih žrtvovala zastoj in za mir? To nam nij verjetno, to se nam zdi nemogoče. Pač Rusija čaka, čakati hoče, dokler bode mogla in uže se vidi, da je to nasproti Evrope prav politično bilo. Ali kadar pride čas, potem se Angležev ne bode ustrašila.

Angleži bi bili pač radi celo stvar kako zavlekli. Zato so predlagali Rusiji, naj počaka še jedno leto. Mej tem, rekli so oni, bode Turčija imela časa in prilike pokazati, da res hoče pravična postati tudi svojim slovanskim in kristijanskim podložnikom. A ves ruski narod je na to angleško modrovanje z glavo zmajal in zametal tako naivno ponudbo. Turčija uže štiri-deset let v samih obetanjih živi, a če nad štiri-deset let nij besede držala, je tudi zdaj ne bode, govore ruski listi. Rusija ne more imeti leto in dan svoje močne vojske na Prutu. Če pa to vojsko zdaj razpusti, izroči kristijane v Turčiji, ki vidijo v tej ruske vojske svojega edinega varha, v največjo nevarnost, ker morejo se zopet brž ponoviti grozote in strahodejstva, kakor so jih Turki lani v Bulgariji počenjali,

koljoči slovanske Bulgare, kakor volcje brav. — Angleški ta plan je uže zavržen, Rusija ga neče.

Iz Peterburga se „Pol. Corr.“ piše: „Ne more se dovelj naglašati, da Rusija mej južnimi Slovani ne išče samopridnih namenov, da južnih Slovanov neče v Ruse izpremeniti, da hoče le položaj balkanskih Slovanov zboljšati. Vojna bode vse prepričala, da Rusija neče novih provincij prisvojiti si, vojna bode vse nezaupanje do Rusije izrovala, vojna bode Rusiji zvestih zaveznikov naredila“. Dobro bi bilo, da bi si angleški in nemški sovražniki velike slovanske Rusije to enkrat za vselej zapomnili in nehali s svojim obrekovanjem.

Srednje šole in Slovenci.

Iz savinjske doline 25. febr.

[Izv. dopis.]

Veliko se je uže pisalo in govorilo o naših šolah in njih uspehu, a žalibože, slišalo se do sedaj še le malo kaj prida. Vedno in vedno le se je tožilo o nepravilnosti in uravnavah v škodo in pogubo Slovenstva!

Dozdaj se je čitalo v „Slovenskem Narodu“ večidelj le o ljudskih šolah. Tožilo se je vedno, da pod sedanjimi pogoji ne bodo in tudi ne morejo napredovati in da tedaj tudi svojega namena doseči ne morejo.

Poglejmo še denes malo na naše srednje šole, ali one svojemu važnemu poklicu popolnem zadostujejo ali ne, in kje so uzroki slabega uspeha? Poglejmo tem bolj brez skrbi, ker tudi naši nasprotniki te šole kaj radi kritizirajo, da si sè svojega stališča.

Če povprašamo po namenu srednjih šol,

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

(Dalje.)

Encindvajseto poglavje.

A bo najbolje umakniti se? Vihar preti.

Ko je Jerica pol ure pozneje stopila v sobo, nij bilo na njej zagledati najmanjšega sledu o nenavadni razburjenosti njenega srca. Gospa Brusova jej je prijazno pokimala v kotu mehke klopi. Gospodič Brus je vstal ter jej ponudil svoj stol, a gospica Grahamova je pokazala na prazen stol tik bližnjega okna in je prijazno rekla: „Jerica, tu je še sedež za te.“

Priklonivši in zahvalivši se obema, šla je na naslonjač, ki je stal blizu odprtih steklenastih duri. Skoro nemudoma je šel za njo gospodič Brus, vsedel se je prav nemarno na zgornjo stopnico gredic, ki so z okna v vrt držale, ter se je počel z njo pogovarjati.

Gospodič Brus je bil oni gospod, ki je nekaj let poprej nosil žametasto kapico ter je po kosilu v travi polegal in dremal; pred kratkim se je bil vrnil iz Evrope. Ponosen na ime, ki si ga je po svojih brkah, po francoskem krojači in po vlasti lepega posestva na kmetih pridobil, se je sedaj še bolj ogle-daval in sam sebi dopadal.

„Gospica Flintova, vi ste tedaj bili celi dan v Bostonu?“

„Da, bila sem skoro celi dan.“

„Kaj se vam ne zdi izredno vroče?“

„Nekoliko!“

„Jaz bi bil rad opravil opravilo, ki bi je mati rada imela opravljeno, ter sem bil šel sam na stajo, a moral sem opustiti.“

„Kaj je vam bilo prevroče?“

„Da, prevroče mi je bilo.“

„Kaka nesreča!“ opomnila je Jerica z na pol obžalujočim, na pol zbadljivim glasom.

Gospodič Brus je pogledal po konci, da bi če mogoče previdel iz njenega lica, ali jej je to resno ali ne. Ker pa je bila o mraku

soba premalo svitla, nij mogel za se rešiti onega vprašanja, ter je le odvrnil:

„Gospica Jerica, jaz nemam rad vročine, in zakaj bi se jej brez nujnosti nastavljal?“

„O, ne zamerite mi! mislila sem, da ste govorili o nekem važnem opravku.“

„Bilo je le nekaj za mojo mater. Mene nij nikakor zanimalo in privolila je, da me je vreme osvobodilo. Ko bi bil vedel, da ste vi, kot sem slišal, bili na vozu, odpeljal bi se bil gotovo, da bi bil imel veselje z vami iti doli po Washingtonovi ulici.“

„Jaz nijsem šla doli po Washingtonovi.“

„A s spodobnim tovarišem bi bili pač šli,“ opomnil je mladenič.

„Ko bi svojemu tovarišu na ljubo šla po daljši poti, bil bi mi spremljevalec kaj malo hasnil,“ odvrnila je Jerica smeje se.

„Kako praktični ste vi, gospica Jerica! Kaj hočete s tem reči, da kadar greste v mesto, imate vselej natanko določen načrt in da nikdar ne vkrenete od namenjene poti.“

„Tega nikakor ne. Zdi se mi, da me nij

je ta celo teoretičen. Dijak se mora 7 ali 8 let v raznih predmetih mikati in uriti, da je potem sposoben svoje praktične študije, bodi si kakoršne koli vrste, na vseučilišči ali tehniki nadaljevati. Iz tega je tedaj razvidno, da so gimnazije in realke le posredovalne šole in da tedaj vsak le iz tega namena v nje vstopa, da bi jih tudi popolnem dovršil in bi potem na vseučilišče šel.

Ali pa ta namen tudi vsaj večina srednješolcev doseže? Vsakdanji izgledi nam kažejo, da ne. V prvo leto se jih vpiše kakih 40 do 80 in od teh jih v teku dolgih let s časoma toliko odpade, da iz mej njih k večjemu le kakih 10 do 20 maturo izvrši in tedaj svoj namen doseže. Na celjske gimnaziji na pr. se je vpisalo leta 1868/69 44 dijakov v prvo šolo in izmej teh je lansko leto 1876 samo le 6 (!) maturo naredilo, 38 pa se jih je uže poprej razgubilo. (Izmej 19 abiturientov, ki so lani na celjske gimnaziji izpit zrelosti napravili, se jih je 13 še le pozneje prvotnim pridružilo.)

Enako slabi uspehi so tudi iz poprejšnjih letnikov celjske gimnazije razvidni. Izmej 63 prvošolcev leta 1868, jih je leta 1875 samo 12 in leta 1874 izmej prvotnih 64 le 10 maturo dostalo.

Od družih naših gimnazij nemam programov v roki, ali „analogon“ smem skoraj za gotovo reči, da tudi drugod uspeh nij veliko boljši.

Kje pa hočemo pravi vzrok tega silno slabega uspeha iskati? Morebiti kdo poreče, da sta slab talent ali nepridnost tega kriva. Res da niso vsi prvošolci za daljne študije sposobni in nekateri tudi premalo marljivi. Število teh pa se nikakor ne more meriti z ogromnim številom onih, ki svojega namena ne dosežejo, posebno pri nas ne, ker se posebno na kmetih uže itak veliko na to gleda, da se le taki dečki šolati dajo, ki so se uže v domačej šoli talentirane in pridne izkazali. Glavni vzrok slabega uspeha naših srednjih šol mora kje drugod tičati. Poglejmo malo v prvi razred latinskih šol in hitro ga bomo našli.

V šolo vstopi fant bistrega uma, ki je šole z najboljšim uspehom dovršil; kako pa mora zdaj on svoje študije pričeti? — Na katedru sedi mož, ki se je Bog ve kje v tirolskih planinah rodil, in kateremu je slo-

venščina „španjska vas.“ Ta začne tedaj s čisto slovenskim dečkom, ki se je morebiti le za največjo silo in z duhomorno težavo malo uže nemščine privadil na podlogi tega mu še tujega jezika, latinščino, tedaj zopet nov jezik, obravnavati. Dečko se latinščine z velikim veseljem poprime in se začne učiti: „alauda, die Lerche, faba, die Bohne“ itd. Siromak se uči in uči, ali vse zastonj, njemu te tuje besede ne gredo v glavo — in kako bi tudi, on si pač nikakor ne more predstavljati kaj one pomenijo. „Lerche“ in „Bohne“ ste ravno tako tujki, kakor „alauda“ in „faba“; kdo mu hoče tedaj te uganki razjasniti? Profesor kaj ne? njegova dolžnost bi sicer te bila, ali on še niti besedice slovenski ne ume; dolgo mora ubogi šolarček popraševati, dokler ne naleti na premetnejega sošolca, ki mu te čudne reči raztolmači in mu pove, da je „Lerche“ z „alauđo“ vred ljubi škrijanček in da je „Bohne“ le naš navaden „bob,“ kakor ga je doma na zemlji videl.

Ali se je še potem čuditi, ako pod takimi pogoji dečko, ki je poprej s silnim veseljem v latinsko šolo vstopil, do učenja celo veselje izgubi in zaostane? Glejte, to je tedaj najglavnejši vzrok, kateri toliko pridnim in talentiranim slovenskim mladeničem prekrasne nade uniči in jim morebiti celo prihodnje življenje ogreni!

Poglejmo še nekoliko dalje po namenu srednjih, posebno latinskih šol. Po mnenji vseh veščakov se mora pri dijakih posebno na to gledati, da se njim srce blaži in za pravi ideal navdušuje. Ta namen se hoče najbolj s klasičnimi jeziki, posebno z grščino doseči. Če se to po tem potu tudi doseže ali ne, ne bomo tukaj razpravljali, toliko, pa je gotovo in tudi mi hočemo trditi, da se more ta namen jedino le doseči, ako se dijak z duhom klasičnega jezika seznani in sprijazni. To se pa more zopet le takrat zgoditi, če se tuj jezik vedno in vedno le s tistim jezikom primerja, katerega dijaki najbolj umejo, pri nas torej s slovenskim. Ali pa se to tudi zgodi? Nij mogoče zaradi znanega vzroka, ker pač profesor slovenski ne. In vendar nij mej modernimi jeziki nobenega, ki bi se grščini lepše in ugodnejše primerjati dal, kakor naša mila, tolikanj pregibna in raz-

vojna slovenščina! Saj ima ravno blaženi slovanski jezik posebno v oblikoslovji toliko sorodnosti z grščino, kot noben drug jezik na svetu ne. Temu ugovarjati more samo ignorant.

Iz tega je razvidno, da tudi v tem obziru gimnazije vsega svojega namena ne dosežajo. Dijak se mora latinščine in grščine čisto mehanično učiti, kaj pa se pri takej metodi zgodi, nam kažejo vsakdanji izgledi. Učenci izgubljajo popolnoma veselje do teh predmetov, oni smatrajo to, kar bi jim drugače najslajše in koristnejše bilo, za golo breme in tedaj te najvažnejše predmete z naj večjo nevoljo in jezo obravnavajo. Kaj bi se potem čudili, ako na ta našin dijak sredi pota omaga, ali pa če tudi morebiti z največjo silo gimnazijo dovrši, o dobroti in koristi grščine le prav malo čuti.

Če tedaj še enkrat glavni vzrok slabega uspeha naših srednjih šol prevdarimo, moramo po vsem tem izpoznati, da je le uravnavanje vsega slabega kriva, da se slovenski učenci v nemškem in sicer jedino le v nemškem jeziku učiti morajo in da se jim čisto nič niti v naj večjih zaprekah z materinim slovenskim jezikom ne pripomore! In če se to tudi prav pomisli, ali nij to največja krivica, ki se more sploh kakemu narodu goditi? — In zakaj smo baš Slovenci mej mnogobrojnimi avstrijskimi narodi tisti, ki še nijedne srednje šole z domačim učnim jezikom nemamo?

Pa kaj čemo o tem govoriti, kar je bilo uže tolikokrat premlaćeno; slovenskih srednjih šol še pač ne smemo zdaj pričakovati, čakajmo na boljše čase. Eno pa je, kar smemo v polajšanje slovenske mladine pričakovati in zahtevati, in to je: Dajte nam slovenskih profesorjev na naše srednje šole, ki bodo vsaj prvi čas naši mladini v naj večjej sili s tolmačenjem primogli! Zakaj ne pokličete naših slovenskih moči iz tujih dežel? zakaj predstavljate še te redke slovenske profesorje iz domačega kraja!! Iz pedagogike? O!!!

Ne bilo bi ravno o tem več govoriti, ali to naj bode rečeno le zato, da izpozna slovensko ljudstvo, da se s prestavljenjem slovenskih profesorjev ne škoduje le samo njim, ampak najbolj slovenske učence se mladini in po njej celemu slovenskemu narodu. Saj pa uže tudi naš kmet dobro izpozna, on

težko pridobiti, kjer vidim primeren in dostojen razlog.“

Mladenč si je grizel ustna. „Vi tedaj ne storite ničesar brez dostojnega razloga? Prosim, zakaj pa imate ta širokokrajni slamnik, kadar delate na vrtu?“

„Stara navada je, katere sem se pred leti zaradi koristi privadila, in držim se je kljub poznejšim iznajdbam, ki zares dosta bolje varujejo pred solncem. Priznati moram, da sem svojemu staremu slamniku na ljubo nekoliko svojeglavna.“

„Gospica Jerica, zakaj pa ne priznate resnice in ne poveste, da oni slamnik nosite, da se vidite jako čarovni in prelepi, da gola misel na to uže sosede moti v spanji? V mojih jutranjih sanjah na primer rogovili kot dobro veste, ta slamnik in njegova lastnica tako, da me kot neka magnetna moč vsak dan vleče na vrt. Enkrat se bode imeli hudo zagovarjati Morfeju, da mu tako zelo kratite njegove pravice; in tudi vaša vest vam bode očitala škodo, ki jo delate mojemu zdravju, neprestano me rastavljavši jutranji rosi.“

„Hudo je zatožiti me zaradi tako nedolžne in nenamenjene škode; ker bi me pa v bodoče zaradi vaših jutranjih pohodov tako vest pekla, bodem na se vzela odgovor ter jih vam prepovedala.“

„O, pa vsaj ne bode tako neprijazni, zlasti, ker sem se potrudil, ter vam povedal to malo, kar o vrtnarstvu razumem.“

„Moralo je biti res zelo malo, ali pa jaz imam tako slab spomin“, rekla je Jerica smehljaje se.

„Kako morete biti tako nehvaležni! Kaj ste pozabili, kako zelo sem se trudil, da sem vas seznanil le z različnimi rožami. Kaj se ne spominjate, koliko sem vedel povedati najprej o damaščanskih cveticah in o damaščanskih vrtnicah? Kaj se ne spominjate, da predno sem končal, nijsem mogel najti dovolj besed, s katerimi bi bil hvalil zarudenje, zlasti ono sladko in naravno zarudenje, ki je srečalo moje oči, ko ste vi govorili.“

„Vem, blodili ste mnogo, da nij bilo ne na konja ne na osla. Nadejam se, da ne mislite, da bi bila to poslušala.“

„O, gospica Jerica! nič ne pomaga, če se vam sladko govori. Vam je moja hvala zmerom le gola šala.“

„Uže večkrat sem vam rekla, da je med vsem najnepotrebnejše meni toliko sladkati se. Veseli me, da ste jeli to slutiti.“

„No, dobro, po takem čem z vami resno govoriti. Kje ste bili denes zjutraj?“

„O katerej uri?“

„O pol osmih?“

„Na potu v Boston; v vozu.“

„Kaj je mogoče? — Tako rano! Mislil sem, da ste se ob desetih odpeljali. Čakal sem celo jutro pri vrtnem zidu, da bi vam voščil „dobro jutro“, vi pa ste bili celih deset kilometrov od tod. Želel bi, da bi teh ur ne bil tako potratil, ampak jih bil rajši prespal.“

„Gola resnica, prav velika škoda je.“

„In potem zopet denes zvečer tu pol ure. Kako to, da ste me pustili toliko časa čakati?“

„Jaz? Kdaj?“

„No, sedaj, ta večer.“

dobro ve, da njegovi sinovi v sedanjej šoli težko izhajajo in skuša tudi tej reči v okom priti, žalibože na prav žalosten način, da namreč sinovi — več šolat ne da.

Silno žalosten dokaz te nesrečne pasivne opozicije nam je zopet med drugimi celjska gimnazija. V njej se je šolalo leta 1869, 288 dijakov, mej njimi 210 Slovencev in 78 Nemcev. Lani leta 1876 tedaj čez komaj osem let, pa jih je bilo vseh skupaj 178 in med njimi 85 Nemcev in le 89 Slovencev. Srce mora človeka peči, če to žalostno resnico čita, a resnica je. Kam je prešlo v teku osmih let 110 dijakov, kam 121 slovenskih dijakov!? Kam pridemo zopet čez 8 let, če bo to v tem primerljani dalje šlo?

In vendar ne smemo več o tem govoriti — za Slovenca nij pritožbe! Dve reči pa bi se vendar dale še konstatirati, ker uže ravno o srednjih šolah govorimo: „Zakaj v programih uže dve leti nij več prostora za kako slovensko razpravo“?

„Zakaj je lani na celjski gimnaziji med 85 Nemci, (ki so po večem le sinovi slovenskih uradnikov ali pa slovenskih posestnikov v bližnjih trgih in celo vaseh) v drugem tečaju samo le 7 slovenskega poduka za Neslovence udeležilo se? In vendar plačuje država nalašč za to profesorja, kateri v dveh oddelkih Sloveščino za Nemce prednaša! Kje se onih 78 Nemcev slovensko uči? A vendar bojo tudi ti pozneje mej Slovenci svojega kruha iskali?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. marca.

Deželni zbori se imajo, kakor se ustavovni listi poročajo, na tri tedne sklicati, mej tem, ko bode odsek državnega zbora pretresal nagodbene postavbe. Razen proračunskega dela deželni zbori ne bodo imeli opraviti.

Kreditne akcije so letos, t. j. za leto 1876, dale samo po dva goldinarja dividende. To najbolj osvetljuje, kako močno je gospodarstveno stanje propalo v Avstriji, če ta prvi kreditni zavod (za privil. nac. banko, to se ve) v državi ne more več kot dva gld pri akciji zaslužiti!

Hrvatska vlada je izdelala in bode prihodnjemu saboru predložila nov občinski red in mestni red. Ravno tako je izdelala osnovo postavbe o reorganizaciji kaznilnice v Lepoglavi.

„Vedela nijsem, da sem vas pustila čakati; saj nijsem mislila, da ste prišli mene obiskat.“

„Jaz vsaj nijsem prišel obiskat nobenega drugega.“

„Ben,“ rekel je gospod Graham, precej nagloma približavši se ter se v pogovor vtakniti. „Ben, kaj se vi radi pečate z vrtnarstvom? Zdelo se mi je, da sem vas ravno slišal o vrtnicah govoriti.“

„Da, čestiti gospod! Gospica Flintova in jaz sva se prav prepirala o vrtnicah, zlasti o rožah.“

Jerica je porabila to priliko ter je hotela oditi, da bi se vsedla k gospema na zofo. A gospod Brus, vstavši, ko ga je gospod Graham ogovoril, je zapazil nje namen ter jej je ubranil, stopivši jej v pot, da nij mogla mimo iti, če nij hotela biti nevljudna. Gospod Graham je nadaljeval:

„Namenil sem napraviti mali vodomet blizu cvetnjaka gospice Flintove. Bodite tako dobri in idite z menoj tje doli ter mi povejte svoje misli.“

Vnanje države.

V prvem članku denšnjega lista priobčujemo o običnem položnji orijentalno-slovenske politike najnovejša poročila, zatorej na tem mestu odpadajo.

Iz **Carigrada** se poroča, da je več angleških oficirjev in 450 vojakov šlo v Antivari, da tam baterije delajo in torpede postavljajo. — Srbski poslaniki pojejo od tu v petek. Z njimi gre Pertew Effendi in nosi sultanov ferman o sklenenem miru.

Nemški sloveči demokrat in poštenjak Jakoby, ki je po Sedanu grajal neusmiljeno nemško vojevanje svojih rojakov in zato zaprt bil, obolel je na smrt. V zdanjej Nemčiji za take poštenjake itak nij več mesta.

Iz **Indije** se poroča, da kabulski emir svoj narod podpihuje za sveto vojsko. A islamizmu in njegovemu glavnemu stebri, Turkom, ne žuga Angleška, in to daje povod drugačnim mislim. Svatski akand, ki ima kot politično-religijski načelnik velik vpliv v srednji Aziji, poteguje se za emirove svrhe in prav uspešno. Ljudje ponujajo svojo pomoč proti sovražnikom vere. Angleški odposlanec sir Pelly pa se razgovarja z afganskim ministrom. To razgovarjanje bo imelo gotovo odločilen vpliv na razvoj stvari v srednji Aziji. Pleme Afridov je začelo svoje sovražnosti proti angleški vladi. Dozdaj je bilo zapretilo britskega ozemlja le po imenu, a zdaj se bodo ob prehodih postavile straže in Afridi bodo morali ostati za svojimi mejami, na pol stradajoči. Afridi so majhen narod, in če se drznejo Angleže nadlegovati, je to le zato, ker imajo take sosedbe, ki imajo sočutje do njih. Angleški listi svetujejo, naj se Afridi priklopujejo angleški zemlji, češ, da prej ne bo miru. Toda indijska vlada bi ne priklopila rada, da bi Rusom ne dala slabega izgleda.

Domače stvari.

— (Volitve v Ljubljani) za mestni občinski zbor bodo letos za tretji volilni razred 24. marca, za drugi volilni razred 26. in za prvi volilni razred 27. marca. — Zadnja seja mestnega zbora vtorek večer je trajala tri ure, bila je v posameznih momentih burna. Nemškutarska stranka na pr. je bila tako brezobzirna, da nij hotela nobenega od narodne stranke priporočenega uda v volilno komisijo tretjega razreda sprejeti. Poročilo hočemo še dopolniti.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo se bode prvič predstavljala Scribejeva fina vesela igra v 5. dejanjih „Kozarec vode“, katero je v slovenski jezik prevel Dav. Hostnik.

„Pretemno je uže, čestiti gospod!“ —

„Ne, ne, nikakor nij pretemno; svetlo je še dovolj za to. Tu po tej poti, če vam je ljubo,“ in gospod Brus je moral iti, kamor ga je gospod Graham peljal, če prav se je kljubu svojem poznanju pariških šeg namrdal in kislo držal ter nejevoljen glavo majal.

Jerica je sedaj gospe Brusovi poročila o kupčiji, ki jo je za njo storila, ter jej je pokazala gumbke, ki so jej bili močno všeč. — Gospoda, kmalu vrnivša se, sta se vsedla na zofo in ker je bila vsa družba zbrana, jeli so se vsi mej soboj pogovarjati.

„Gospod Graham,“ rekla je gospa Brusova; „prašala sem Emilijo o vašem potovanju v južne kraje, in soditi po poti, katero mislite iti, bode to kaj prijeten izlet.“

„Nadejam se, gospa. Uže nekaj časa smo o tem govorili. Emiliji bode to prav dobro delo, in Jerici nadejam se, bode delalo veliko veselje, ker še nikdar nij potovala.“

„Oh, gospica Flintova! vi bodele tedaj tudi v družbi?“

„Se ve da, se ve da,“ odgovoril je go-

— (Slovensko gledališče) nam je v svojej predzadnji predstavi za to sezijo, (kajti po prihodnji prično se benefice) prineslo reprizo znane igre Marie-Jeanne. Gospodična Podkrajškova je v naslovnej nalogi razvila ves svoj talent in nje glavna zasluga je, da se je predstava dobro izvršila. Gospod Schmidt (Bertrand) bi zaslužil isto pohvalo, ako bi se bil v prvem dejanji, in sicer v končnem prizoru, varoval prestopka iz resnega v trivialnost, v katero ga je menda zapeljal gospod Šušteršič (Rémy). Isti je še malokrat svojo nalogo umel, pa odpustili smo mu to po večjem; pravična jeza pa se mora polastiti vsacega objektivnega gledalca, ako vidi, da se hvaležna in ne ravno teška naloga tako konsekvantno in temeljito pači, kakor se je godilo ta večer po gospod Šušteršiču. On naj bi takrat Remyja igral, kadar bo vedel, da to nij „Kasperl“, nego jako resen in intriganten hudobnež. Temeljitega razuma ne moremo in ne smemo od vsacega zahtevati, pričakovati pa smemo, da se tako poglobitno nalogo ne maltretira na takov grozen način. Gospod Jeločnik (Theobald) in g. Kocelj (Appiani) sta vrlo pripomagla, da so se pokrili prej omenjeni slabi utisi in ravno tako moramo gospodčini Namretovi (Sofiji) biti hvaležni, da se je sicer igra okroglo in v zadovoljnost občinstva predstavila; drugi sodelujoči so popolno zadostili.

— (Sl. dež. vlada) kranjska je ustanovljenje bralnega društva na Igu prepovedala, češ, da pravila postavi ne ustrezajo. Čujemo, da bode osnovalni odbor v drugič vložil pravila.

— (Poziv.) Gospode pevce vabi uljudno k pevski poskušnji v petek dne 7. marca

Pevski odbor čitalničin.

— (Umrli) je J. Šunko, znani gostilničar „pri Maliči“ tukaj.

— (Rojanska čitalnica) napravi dne 11. marca besedo. Začetek je ob 7. uri zvečer. Spored je: 1. „Puška na klin“, zbor. 2. Tombola. 3. „Što čutiš“, zbor. 4. „Telegram“, veseloigra v 1. dejanji. Vstopnina je za ude prosta, za neude 20 kr. a. v.

— (Iz mariborke okolice) se „Uč.“ piše: Naše učiteljsko društvo je imelo 4. jan. zopet enkrat svoj redni shod. Akoprem je odbor tudi od zadnje seje 1. junija vsak me-

spod Graham ter še časa nij pustil Jerici, da bi bila sama odgovorila. „Zanašamo se na Jerico, ter bi brez nje nikakor ne mogli izhajati.“

„To vam bode veselje,“ nadaljevala je gospa Brusova, ki je imela še zmirom oči v Jerico vprte.

„Nadejala sem se, da bodem spremljala gospoda in gospico Grahamovo ter sem z največjim veseljem pričakovala potovanje; a ravno se je določilo, da to zimo morem ostati v Bostonu.“

„Jerica, kaj praviš?“ vprašal je gospod Graham. „Kaj to pomeni? To mi je popolno novo.“

„Tudi meni, čestiti gospod! če ne bi bila vam uže prej to povedala. Mislija sem, da pričakujete, da bodem vas spremljala in ničesar bi mi ljubše ne bilo. Povedala vam bi bila uže poprej, katere okoliščine me popolnem zadržujejo; a te so popolnem nove.“

„A Jerica! ne moremo te izpustiti. O tem nočem ničesar slišati, ti moraš naja spremljati kljub okoliščinam.“ (Dalje prib.)

sec redno vsem udom dan in uro seje naznanjeval, vendar uže 6 mesecev nij bilo več seje zaradi premalega števila obiskovalcev. Vidi se tedaj, da tu navdušenosti učiteljev manjka. Od 34 rednih udov se jih je le po 10 — 12 shajalo! Kaj pa ste delali ostali udje? Ali vam je tako malo mar za društveno življenje!

— (Iz štajerskega deželnege šolskega sveta.) Iz seje 15. febr. poročamo, da se je mej drugimi rečmi dovolila v Ptui ustanovitev obrtniškega nadaljevalnega tečaja. Vprašanje, kdaj naj se pri novih imenovanjih in prestavah učiteljstva nakažejo dohodki službeni, izroči se posebnemu odboru. V zadevi neke ustanove za šolska darila se je odločilo, da se ustanova še sme v ta namen porabiti, ampak ne za darila ob koncu šolskega leta. Na neko vprašanje se je odgovorilo, da učiteljstvo z remuneracijami nij definitivno. — Karol Pezdevšek se je imenoval pomožnim učiteljem za okrajnega šolskega nadzornika Rannerja. Fani Matzenauer, učiteljica na deškiški mešč. šoli v Mariboru. — Petletne doklade sta dobila: Anton Kostanjšek, nadučitelj v Št. Ilu pod Turjakom, Domic. Terajnik, učitelj v Jurkloštru.

— („Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Na račun lanskega dolga (547 gld.) plačalo se je tiskarni do 1. marca blizu 350 gold. — Število naročnikov „Uč.“ se od lanskega leta nij pomnožilo; pristopili so sicer nekateri novi podporniki, a odpadli tudi nekateri lanskí naročniki. Zopet druge smo pa morali mi izbrisati, ker nemamo nade, da bi svoj dolg kdaj poravnali. — „Koledarja“ se je razprodalo okolo 300 iztisov (tiskal se je v 400 iztisov); dobička pa je pokazalo to podvzetje radi tega le malo, ker se je koledar moral naposled za vsako ceno dajati, ker je bilo prvih 100 eks. radi krivde bukvozeza neokusno vezanih — in ker je precejšnje število koledarjev — se prodalo do sedaj le na vero — a ne za novce. „Občne zgodovine“ smo komaj 300 iztisov prodali še, v njej tiči precej društvenega premoženja.

— (Hrabri Kočevarji.) Zadnji dunajski „Polizei-Anzeiger“ išče nič menj, nego 95 Kočevarjev, ki so se vojaščini odtegnili in se iščejo s policijskimi pismi. Strahu nemajo ti udje velike Germanije.

Razne vesti.

* (Ponarejenih cekinov) se je v Pragi zadnje dni mnogo dobilo, pa so pravim tako podobni, da jih skoraj nij mogoče razločiti. Ponarejeni so posebno s pomočjo platine. Težkota in žvenk platine je skoraj ravno tisti, kakor zlata. Platino ponarejalci zmešajo z nekako drugo kovino, in nazadnje denar pozlaté. Platina pa ima sedaj le eno petino vrednosti zlata, torej je razvidno, da imajo ponarejalci dovolj dobička.

* (Brez dovoljenja) je v Gradci igral po gostilnicah mlad delavec; zato ga je policija zaprla, našli so pri njem ponarejen golinar, ki nij bil še dovršen.

* (Izgubil) se je v Gradci šestleten dečko uže 4. marca in ga še dosedaj nijso mogli najti, akopram ga povsod iščejo.

* (Usmrtil) je v Velikem Varadinu osemleten deček, sin nekega krojača, svojo petletno sestro. Igral se je z revolverjem, uteknil ga je za šalo sestrici v usta in po nesreči se orožje sproži. Ubogo otroče je na mestu mrtvo obležalo.

* (Čuden tovor.) V četrtem vožnem razredu neke pruske železnice, ki drži proti Berlinu, slišal je oni teden konduktier stokanje: „Moj bog, zadušil se bom, moj bog, zadušil se bom!“ To stokanje je prihajalo iz

nekega žaklja, ki je stal poleg nekega starega poljskega juda. Žakelj oddrhnjejo, in iz njega izleze na pol mrtev poljsk čifut. Konduktier ga vpraša, kaj to pomeni, in kie ima vožni list? A na to mu prvi jud odgovori: „Vse, kar je v žaklju, je prosto in zato nij treba plačati.“ Pa to nij bilo popolnem tako, in na prihodnji postaji je jud moral plačati ne le vožno karto, ampak tudi še določeno kazen. Juda pa sta bila jako bogata trgovca, ki sta se peljala v Frankobrod.

* (Velika presta.) V Sulzfeldu pri Epignu je te dni nek graščinsk opravnik stavil z nekim pekcom za 70 gld., da nij v stanu speči preste, ki bi pol centa vagala. Pek je stavno sprejel, razširil je sprednjo steno svoje peči, in je spekel presto, ki je vagala pol centa in 13 funtov. Da bi se ta presta porabila, dalo je več gospodov sladkorja, kave in nekaj veder mleka, in cela šolska mladina v Sulzfeldu, 500 glav, je jedla to presto s kavo.

* (Umor.) V Pusterlengi, trgu mej Verono in Mantovo, dogodil se je oni mesec strašen umor. Po polnoči slišijo domov gredoči meščani v neki hiši v srce zbadljivo vpitje. Ko se približajo hiši, iz katere so čuli žalostne glasove, bila so vrata zaprta, katera precej ulomijo. Ko po stopnicah dospejo do sobe, odpro vrata; žensko truplo se jim vali v krvi naproti, v istem trenutku pa so videli skočiti nekoga skoz okno na njivo. Na postelji je bilo vse polno krvi in uboga žena je uže mrtvaško grgrala. Prvo je bilo ustaviti kri, ki je iz dvajset ran tekla in potem jo toliko okrepiti in osrčiti, da bi mogli zvedeti, kdo je bil nje morilec. Zdravnik se je jezil, kako more omožena, poštena žena, človeka v hišo jemati; v tem hipu zbere ranjena žena vse moči, blede lice se ji porudeči in reče: bil je moj mož. Mož te žene je bil strašno hudoben človek, nij hotel ničesa delati, a zahteval je, naj ga žena redi. Ker jo je vedno pretepal in suval, morala je uboga od njega pobegniti ali ljubila ga je pri vsem tem in mož je večkrat prišel k njej, da mu je dajala kosilo in druge potrebe. Ta večer pa je prišel pozno po noči trkat na vrata ter jej predlagal naj se pomirita in skupaj živita, kar je ona rada dovolila. Gresta spat, ona z veseljem zaspi, on pa je bil potuhnen, vstal je, vzel nož ter jo začel bosti po vsem životu, dokler ga nijso poprej imenovani odpodili. Ona je umrla, njega so ugrabili.

Slavnej hranilnici,

ki je vsled sklepa občnega zbora 19. febr. t. l. „Narodne šole“ volilo 100 gld. za nakupovanje šolskega blaga, se iskreno zahvaljuje za to zdatno podporo

Odbor „Narodne šole“.

Umrli v Ljubljani

od 3. do 5. marca:

Alojzu Kleblu, krojaču, otrok moškega spola, v sili krščen, na starem trgu št. 12, mrtev rojen, za krvotokom. — Ivana Klebel, krojačeva soproga, stara 38 let, ravno tam, za krvotokom. — Ana Bučar, delavka stara 37 let, v civ. boln., za gnjilo mrzlico. — Marjeta Mikš, črevljarjeva udova, stara 60 let, v Gruberjevi ulici št. 106 za želodčnim rakom. — Gaspar Rogl, zavodni ubožec, star 80 let, v podružniški bolnišnici na Poljanah št. 42, za oslabostjo. — Alojzi Dolničar, dninarsk otrok, star 2 leti v civ. boln., za dušnikovim vnetjem. — Karolina Valentinčič, otrok hišnega posestnika, 2 leti 4 mesece, na Rebru št. 27 za božjastjo. — Ivan Šunko, restavratér, star 53 let, v Selenburgovi ulici št. 7, za vodenico. — Ivan Rozman, kovač, v 70 letu, v sv. Florijana ulici št. 32 za tuberkulozo.

Pri slonu: Sgalizer iz Dunaja. — Žagar iz Broda. — Mlekuz iz Starog. trga. — Kubak iz Dunaja. — grof Grtli iz Beneke. — Schiefer iz Dunaja. Pri smrti: Regut iz Dunaja. — Kump iz Kočevja. — Wehselman iz Grada. — Gutlich iz Sežane. — Kresse iz Dunaja. — Zveit iz Divače. — Jaklič iz Kočevja.

6. marca:

Važno za vse,

posebno za krojače za moško in žensko obleko in suknjarje, kajti suknjene in volnate tvarine za suknje, hlače in cele obleke, kakor tudi za plašče za dame, suknje in jope se po najnižjih cenah prodajajo. — Človek se čudi, ako vidi cene na muštrih zaznamovane.

Naslov: „Tuchausverkauf“ Stefansplatz, Jasomirgottgasse, Wien. (342—9)

Dunajska borza 7. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld. 95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	95
Zlata renta	74	75
1860 drž. posojilo	109	—
Akcije narodne banke	830	—
Kreditne akcije	149	30
London	123	65
Napol.	9	89
C. k. cekini	5	90
Srebro	113	40
Državne marke	60	75

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnicah steklenega blaga gosp. **Franca Kolmana** na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do (378—27) **A. Schneiderja**. Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Razglas.

Z dovoljenjem slavne c. kr. sodnije se bodo vse v zapuščino **Franjo Rodeta** spadajoče nepremakljive stvari, 15. 16. in poslednje dneve meseca marca od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, za čas od sv. Jurja t. l. do sv. Miheleta l. 1882 največ ponujajočemu v zakup dale.

Zapuščina obstoji: 1. v Sneberji hiša št. 25 s 4 sobami, jedilno hrambo, kuhinjo in dvema magacinoma.

2. **Prizidje** s kuhinjo, delavnico, eno sobo, kletom, žitno sušilnico in drvarnico.

3. **Gospodarsko poslopje** s prostornim, oblokanim hlevom, shrambo za orodje, šupo, podom in svišli.

4. **Vezani kozolec** s 4 okni, **navadni kozolec** s 20 okni, **svinjak**, **čebelnjak** in k navedenemu posestvu spadajoče njive, travniki, vsa druga zemljišča, njive na ljubljanskem polju, travniki v mestnem gozdu, v Logu in v Volavlah, skupno znašajoči: **60 oralov 730** □, od tega spada na travnike: 40 oralov 961 □, na polja: 12 oralov 270 □, na pašnike in polja: 3 orale 692 □, na pašnike s lesovjem: 1 oral 1568 □ in travnike s lesovjem: 2 orala 439 □.

Zakup (licitacija) se prične 15. marca t. l. v Sneberji hiši št. 25.

Dražbeni pogoji se izvedo pri c. kr. notarju dr. Jarneju Zupancu in pri varuhih g. Mariji Dogan in g. Franjo Dreniku. (49—2)

Posestvo v Sneberji je pripravno za kupčijo, gostilnico in posebno tudi za mlekarstvo. Vsa poslopja razen kozolcev so z opeko krita.

Umeteljni zobje in zobovja

z zračnim tiskom ali brez njega, lepi, naravni, namenu odgovorni, se po najnovejši metodi delajo in ne da bi se korenine izruvale, postavljajo.

Vse operacije: plombaranje z zlatom, polnili, piljenje, čiščenje in drenje zob, se, kakor se je izkusilo, brez hudih bolečin izvršuje pri

(370—16)

Paichelu,

zdravniku za zobe, pri Hradeckega mostu, v Malyevje hiši I. nadstropje.

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—40)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.